

30.8.2023

YO-opas syksy 23

**Keväällä 2022 ja sen
jälkeen aloitettu
ylioppilastutkinto**

Sisällys

Ylioppilastutkinto (keväällä 2022 ja sen jälkeen aloittavat)	3
Yleiset määräykset ja ohjeet:	3
Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot	3
Tutkintomaksut (koskee lukion ennen vuotta 2021 aloittaneita)	3
Kokeiden suorittaminen ilman maksua (koskee lukion 2021 tai sen jälkeen aloittaneita)	4
Osallistumisoikeus	4
Kirjallinen ilmoittautuminen	4
Ilmoittautumisen sitovuus	4
Kokeista annettavat arvosanat	5
Hyväksytyt ja hylätyt kokeet	5
Hyväksytyt kokeen uusiminen ja tutkinnon täydentäminen	5
Hylätyn kokeen uusiminen	5
Tutkinnon aloittaminen alusta tutkinnon ollessa kesken	6
Tutkinnon aloittaminen uudelleen hylätyn tutkinnon jälkeen	6
Tutkinnon suorittaminen hylätyllä kokeella (kompensaatio)	6
Kompensaatio	6
Koetilaisuus	7
Ylioppilastutkinnon kokeet	7
Koesuoritusten arvostelu	8
Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen arvostelussa	8
Eriyisjärjestelyt	8
Vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta	9
Eriyisen vaikea elämäntilanne	9
Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen arvostelussa	9
Vilppi	10
Tarkistuspyynnöt	10
Nimitietojen julkaiseminen	10
Oikaisuvaatimus	10
Syksyn 2023 YO-kirjoitukset	11
Syksyn ylioppilaskirjoitusten tulokset	11
Sähköinen ylioppilastutkinto	11
Oma kannettava lukio-opintoihin sekä ylioppilaskirjoituksia varten	12
Muuta tiedotettavaa	12

Ylioppilastutkinto (keväällä 2022 ja sen jälkeen aloittavat)

Yleiset määräykset ja ohjeet:

- * Ylioppilastutkintoon kuuluvat kokeet järjestetään samaan aikaan koko maassa syksyllä ja keväällä.
- * Kokelaan on suoritettava kaikki tutkintoonsa sisältyvät kokeet samalla tutkintokielellä.
- * Tutkinnon suorittaminen alkaa, kun kokelas ilmoittautuu ensimmäistä kertaa ylioppilastutkinnon suorittajaksi tutkintoon.
- * Ylioppilastutkinnon kokeet tulee suorittaa enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.
- * Tutkintoon voi lisätä uusia aineita enintään kolmen tutkintokerran ajan.
- * Tutkinnon valmistuttua kokelas voi uusia kokeita tai täydentää tutkintoaan.
- * Tutkinto voi tulla suoritetuksi tutkintoon vaadittavassa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä (kompensaatio).
- * Jos kokelas ei ole suorittanut tutkintoa säädettyssä ajassa, tutkinto katsotaan hylätyksi. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen.

Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot

Ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan tutkintoon kuuluu **vähintään viisi koetta eri tutkintoaineissa**.

Yhtenä tutkintoon vaadittavista kokeista tulee suorittaa **äidinkielen ja kirjallisuuden koe**.

Lisäksi kokelas suorittaa **vähintään neljä koetta vähintään kolmesta eri ryhmästä**, jotka ovat:

- * matematiikan koe
- * toisen kotimaisen kielen koe
- * vieraan kielen koe
- * reaaliaineen koe

Vähintään yksi tutkintoon vaadittavista kokeista on **vaativamman tason koe**.

Ylioppilastutkintoa suorittavalta kokelaalta vaadittavaan viiden kokeen yhdistelmään voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa.

Kokelas voi lisäksi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen.

Tutkintomaksut (**koskee lukion ennen vuotta 2021 aloittaneita**)

Maksulomakkeet tulevat kotiin postitse. Kokelaan on huolehdittava itse, että Wilmassa on laskua varten oikeat osoitetiedot. Alle 18-vuotiaan kokelaan tutkintomaksu lähetetään kokelaan huoltajalle.

Koekohtaiset tutkintomaksut palautetaan anomuksesta kokelaalle siinä tapauksessa, että hänen ilmoittautumisensa on painavan syyn takia mitätöity, tai hän ei ole saanut osallistumisoikeutta kokeeseen. Lisätietoja asiasta saa koulusihteeriltä.

Ylioppilaskokeesta menee maksu, vaikka kokelas jäisi siitä pois ja ilmoittautuminen tulkitaan aina myös yrityskerraksi. Maksamaton tutkintomaksu on ulosottokelpoinen. Turun kaupungin lukioiden yo-laskutuksesta huolehtii Turun kaupunki. Laskuihin liittyvissä asioissa tulee olla yhteydessä suoraan Tuula Lehtoseen sähköpostitse tuula.lehtonen@turku.fi.

Mikäli et ole maksanut tutkintomaksuja, et voi saada ylioppilastodistusta.

[Tutkintomaksut | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Kokeiden suorittaminen ilman maksua (koskee lukion 2021 tai sen jälkeen aloittaneita)

Oikeus maksuttomiin ylioppilaskokeisiin alkaa ensimmäisenä niillä kokelailla, jotka siirtyvät syksyllä 2021 perusopetuksesta suoraan lukioon ilman välivuotia.

Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos kokelas ilmoittautuu saman tutkintokerran aikana useaan kokeeseen siten, että suoritettavia kokeita tulee yhteensä enemmän kuin viisi, kokelas valitsee, mitkä sen tutkintokerran kokeista hän suorittaa maksuttomasti. (L502/2019, 20§)

Jos kokelas saa maksuttomasti suoritettua kokeesta hylätyn arvosanan, hän saa uusia kokeen ilman maksua (L502/2019, 20§). **Hylätyn kokeen uusiminen ilman maksua ei ole mahdollista seuraavista tapauksista:**

- kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen
- kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi
- kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.

Hyväksytyt kokeet uusimisesta peritään aina maksu. Ylioppilastutkinnon valmistumisen jälkeen kokeista peritään aina maksu.

[Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet](#) julkaistu 30.6.2023

[Tutkinnon rakenne | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Osallistumisoikeus

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava voi osallistua ylioppilastutkinnon kokeeseen suoritettuaan pakolliset opinnot oppiaineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu.

Mikäli vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia opintoja, lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme kurssia (kuusi opintopistettä / 3 kurssia) oppiaineen opintoja.

Kokelaan tulee saavuttaa osallistumisoikeus hyvissä ajoin ennen kirjoitettavan aineen koepäivää. Lukio ilmoittaa kokelaalle, mihin päivämäärään mennessä puuttuvien opintojen tulee olla suoritettuna. Äidinkielen kokeessa osallistumisoikeuden tulee olla suoritettuna ennen äidinkielen ensimmäistä koetta.

Kirjallinen ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen tehdään lukion ohjeiden mukaisesti. **Ilmoittautuessaan ensimmäistä kertaa tutkintoon tulee kokelaalla olla tehtynä Wilmassa ylioppilaskirjoitusten hajauttamissuunnitelma. Suunnitelma tehdään yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.** Hajauttamissuunnitelmasta tulee selvittää, mitkä kokeet kokelas kirjoittaa, kokeiden taso ja aikataulu.

Ilmoittautumisen tulee olla yhdenmukainen hajauttamissuunnitelman kanssa.

Ilmoittautumisen sitovuus

Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova. Tutkintoa suorittamaan ilmoittautunut kokelas on velvollinen maksamaan ylioppilastutkintoon liittyvät maksut.

Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan hylätyksi.

Koetilaisuudessa kokelaan on tarkistettava ennen kokeen alkamista, että hän osallistuu siihen kokeeseen, johon on ilmoittautunut. Mikäli kokelas osallistuu väärään kokeeseen, koe katsotaan hylätyksi.

Kokelas voi vain erityisen painavasta syystä hakea muutosta ilmoittautumistietoihin tai mikäli ilmoittautumisessa on tapahtunut todistettavasti virhe. Määräajan päätyttyä tapahtuneeseen ilmoittautumisen lautakunta voi hyväksyä vain erityisen painavasta syystä (esim. sairaus, palveluksen este asevelvolliselle).

Kokeista annettavat arvosanat

Kokeista annettavat arvosanat ja arvosanoja vastaavat pistemäärät:

L	laudatur	7
E	eximia cum laude approbatur	6
M	magna cum laude approbatur	5
C	cum laude approbatur	4
B	lubenter approbatur	3
A	approbatur	2
I	improbatur	0

Hyväksytyt ja hylätyt kokeet

Hyväksytytyn kokeen uusiminen ja tutkinnon täydentäminen

Hyväksytytyn kokeen saa uusia ilman rajoitusta. Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittanut henkilö voi täydentää tutkintoa sellaisten oppiaineiden kokeilla, jotka eivät sisälly hänen suorittamaansa tutkintoon, ja sellaisten oppiaineiden kokeilla, jotka ovat eritasoisia kuin hänen suorittamaansa tutkintoon sisältyvät samojen oppiaineiden kokeet.

Hylätyn kokeen uusiminen

Hylätyn kokeen voi uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana.

Jos kokelas on valinnut vaativamman tason kokeen aineessa, jossa on kahden tason mukaisia kokeita, hän voi kokeen uusiessaan vaihtaa sen tason.

Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitettua tutkintoa suoritettaessa lyhyempään oppimäärään perustuvan kokeen suorittaminen katsotaan ensisijaisesti uuden oppimäärän suorittamiseksi. Jos kokelaalla ei ole enää oikeutta lisätä uutta eri oppimäärän koetta tutkintoonsa, lyhyempään oppimäärään perustuvan kokeen suorittaminen katsotaan alkuperäisen kokeen uusi-
miseksi.

Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetussa tutkinnossa kokeen tason vaihtaminen edellyttää, että tutkintoon vaadittaviin viiteen kokeeseen sisältyy edelleen vähintään yksi vaativamman tason koe (A-taso).

Jos kokelas on osallistunut äidinkielen ja kirjallisuuden kokeeseen mutta tullut siinä hylätyksi, hän saa halutessaan uusia hylätyn kokeen osallistumalla suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeeseen, jos hänellä on oikeus suorittaa kyseinen koe.

Jos kokelas tulee ensimmäisen kerran hylätyksi tutkintoon vaadittavassa kokeessa kolmannella tutkintokerralla, hän saa uusia hylätyn kokeensa kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siten ulottua kuuteen tutkintokertaan.

Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittanut voi uusia hylättyä koetta rajoituksetta.

Tutkinnon aloittaminen alusta tutkinnon ollessa kesken

Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi päättää, että kokelas voi tutkinnon ollessa kesken aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta. Kokelas toimittaa hakemuksensa lukion rehtorille, joka liittyy mukaan lausuntonsa asiasta ja lähettää hakemuksen lautakuntaan. Kokelas ei voi sisällyttää suoritettuja kokeita kesken jääneestä tutkinnosta uuteen tutkintoon.

Tutkinnon aloittaminen uudelleen hylätyn tutkinnon jälkeen

Tutkinto, jota ei ole mahdollista saattaa valmiiksi jäljellä olevien tutkintokertojen ja hylätyn kokeen uusimiskertojen mukaisessa ajassa, katsotaan hylätyksi. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen ilman erillistä hakemusta.

Kokelas voi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet uuteen keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitettuun tutkintoon kuudelta edelliseltä tutkintokerralta. Tätä vanhempia kokeita ei voi sisällyttää tutkintoon. Kukin tutkintoon sisällytetty koe poistuu tutkinnosta kuuden tutkintokerran jälkeen kokeen suorittamisesta, jos tutkintoon vaadittavien kokeiden suorittaminen on edelleen kesken. Ilmoitus aiemmin suoritettujen kokeiden sisällyttämisestä uuteen tutkintoon lähetetään lautakuntaan lukion kautta.

Tutkinnon suorittaminen hylätyllä kokeella (kompensaatio)

Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi tutkintoon vaadittavassa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos kokelas on saavuttanut muista kokeista tarvittavat kompensatiopisteet ja kokelas ei ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen.

Tutkinnon suorittaminen kompensaation avulla ei ole mahdollista, jos useammasta kuin yhdestä tutkintoon vaadittavista kokeista on saatu hylätty arvosana.

Tutkinto ei voi kuitenkaan tulla hyväksytyksi, jos koe on hylätty järjestyksen rikkomisen tai vilpillisen menettelyn vuoksi tai jos kokelas ei ole saapunut kokeeseen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.

Mikäli kokelas ei halua kompensaatiota suoritettavan, hänen on annettava asiasta kirjallinen ilmoitus lukiolle, joka toimittaa sen edelleen lautakunnalle. Ilmoituksen on oltava viimeistään lautakunnassa kevään tutkinnossa 5. toukokuuta ja syksyn tutkinnossa 4. marraskuuta.

Kompensaatio

Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti:

laudatur	7
eximia cum laude approbatur	6
magna cum laude approbatur	5
cum laude approbatur	4
lubenter approbatur	3
approbatur	2

Kokelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, ja 10 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan. Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan kompensatiopisteiden laskemisessa huomioon tutkintoon vaadittavista kokeista ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensatiopistesumman. Ylimääräisistä kokeista ei anneta kompensatiopisteitä.

Koetilaisuus

Koetilaisuudessa kokelaan on tarkistettava ennen kokeen alkamista, että osallistuu siihen kokeeseen, johon on ilmoittautunut. Mikäli kokelas osallistuu väärään kokeeseen, koe katsotaan hylätyksi.

Kokeet kestävät kuusi tuntia. Kokelaan koeaika on klo 9–15. Poikkeuksena ovat ne opiskelijat, jotka ovat hakeneet ja saaneet YTL:ltä päätöksen erityisjärjestelyihin. **Kokelas ei saa poistua ko-keesta ennen klo 12:ta.**

Kokelas, joka osallistuu samana päivänä kahteen lyhyen oppimäärän kielikokeeseen, saa koeaikaa kahdeksan tuntia.

Eri oppiaineiden ja aineryhmien opettajat antavat erikseen omaan oppiaineeseensa liittyvät ohjeet. Ainekohtaiset ohjeet ovat myös luettavissa lautakunnan kotisivuilla [Määräykset ja ohjeet | Ylioppilastutkintolautakunta](#) kohdasta ”Koekohtaiset määräykset ja ohjeet”. Ainekohtaisia ohjeita tulee noudattaa huolellisesti.

Koetilaisuudessa ei saa olla mukana mitään tutkintoaineeseen liittyvää materiaalia. Kirjoitussalista ei saa viedä pois mitään kirjoituksiin liittyvää materiaalia.

Ylioppilastutkinnon kokeet

Ylioppilastutkintoon kuuluu äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraisissa kielissä, matematiikassa sekä luonnontieteellisissä ja humanistisyhteiskunnallisissa oppiaineissa (reaaliaineet) järjestettäviä kokeita.

Lautakunta laatii ylioppilastutkinnon kokeiden tehtävät kyseisen oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaan. Kokeiden laadinnassa otetaan huomioon lukion opetussuunnitelmien perusteet (2015 ja 2019) keväästä 2023 kevääseen 2025 asti. Huomioon ottaminen voi tarkoittaa esimerkiksi vaihtoehtoisia tehtäviä, opetussuunnitelmaeroja tasoittavia aineistoja tai eri opetussuunnitelmanäkökuulmien hyväksymistä arvostelussa.

Kokeissa on oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Kevään 2023 tutkinnosta lähtien oppiainerajat ylittävät tehtävät voivat perustua lukion opetussuunnitelmien perusteissa (2019) kuvattuun laaja-alaisen osaamiseen. Kokelailta ei edellytetä vastauksissa toisen oppiaineen yksityiskohtaisia tietoja tai taitoja.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe

Suomen ja ruotsin kielen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeessa on kaksi osaa: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe, jotka järjestetään eri koepäivinä. Suomen ja ruotsin kielen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeet järjestetään samoina koepäivinä.

Suomi toisena kielenä

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe voi olla oppimäärään suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuusperustuva koe. Tällöin kokelaan äidinkielen tulee olla muu kuin suomi tai ruotsi, poikkeuksena on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä kokelas. Kokeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että kokelas on opiskellut lukion oppimäärän mukaiset suomi toisena kielenä ja kirjallisuus-oppimäärän pakolliset opinnot. (L 502/2019, 11 §).

Toisen kotimaisen kielen koe

Toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Toinen kokeista perustuu pitkään ja toinen keskipitkään oppimäärään.

Vieraiden kielten koe

Vieraissa kielissä järjestetään kokeet englannin, espanjan, italian, ranskan, saksan, venäjän, latinan ja portugalin kielissä. Pitkään oppimäärään (A-taso) perustuvat kokeet järjestetään englannin, espanjan, ranskan, saksan ja venäjän kielissä. Kaikissa yllä mainituissa kielissä järjestetään lyhyeen oppimäärään perustuva koe.

[Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeiden määräykset, 22.6.2023](#)

Matematiikan koe

Kokelas saa tutkinnossa suorittaa matematiikan pitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuvan kokeen riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on matematiikkaa lukiossa opiskellut.

Reaaliaineen kokeet

Reaaliaineissa järjestetään kokeet uskonnessa, elämänkatsomustiedossa, psykologiassa, filosofiassa, historiassa, yhteiskuntaopissa, fysiikassa, kemiassa, biologiassa, maantieteessä ja terveystiedossa. Uskonnon kokeet järjestetään evankelisluterilaisessa ja ortodoksisessa uskonnessa. Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetun tutkintoon vaadittavaan viiteen kokeeseen voi sisällyttää vain yhden uskonnon kokeen.

Koesuoritusten arvostelu

Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan hylätyksi. Tällaista koetta ei voi kompensoida. Jos kokelaalla on tutkinnon hajautuskertoja jäljellä, hän voi ilmoittautua uusimaan kyseisen kokeen. Jos äidinkielen ja kirjallisuuden kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta jompaankumpaan kokeen osaan, joko lukutaidon kokeeseen tai kirjoitustaidon kokeeseen, tai ei jätä kummassakin äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen osassa koesuoritusta arvosteltavaksi, äidinkielen ja kirjallisuuden koe katsotaan hylätyksi.

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen arvostelussa

Erityisjärjestelyt

Jos kokelaalla on jokin koetyöskentelyä haittaava vamma tai pysyvä sairaus (esim. kuulovamma), on tarpeelliset todistukset tuova rehtorille mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lukio-opintoja. Kokelas ja lukio yhdessä täyttävät sähköisen erityisjärjestelyhakemuksen Ylioppilastutkintolautakunnalle.

Mikäli kokelaalla on lukihäiriö, on tarvittavat todistukset hoidettava kuntoon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lukio-opintoja. Todistusten tulee olla kunnossa viimeistään silloin kun, **opiskelija ilmoittautuu ensimmäisen kerran ylioppilaskirjoituksiin. Kokelas ja lukio yhdessä täyttävät sähköisen erityisjärjestelyhakemuksen Ylioppilastutkintolautakunnalle.**

Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään

- kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja
- syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.

Lausunnot lukihäiriöstä antavat aina erityisopettaja (tai lukihäiriöön perehtynyt puheterapeutti tai psykologi) sekä lukion aineenopettajat. Lausuntojen tulee olla lukioaikana hankittuja. Lisäksi hakemukseen liitetään lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyjen tarpeesta. Jos kokelaalla on ollut mahdollisuus erityisjärjestelyihin opintojen aikana, tulee lausunnosta käydä ilmi, onko kokelas käyttänyt järjestelyjä ja ovatko ne olleet hänelle tarpeellisia.

Erityisjärjestelypäätöksen voimassaolo arvioidaan tapauskohtaisesti, kuitenkin niin, että päätös on voimassa **korkeintaan kuusi vuotta**. Ylioppilastutkintolautakunta säilyttää hakemuksia järjestelmässään kuusi vuotta, minkä jälkeen ne tuhotaan. Kokelaan tulee itse säilyttää Ylioppilastutkintolautakunnalta saamansa erityisjärjestelypäätös mahdollisia pääsykokeita ja jatko-opintoja ym. varten.

Kokelaan on itse huolehdittava lausuntojen hankkimisesta sekä niistä johtuvista mahdollisista kustannuksista. YTL päättää erityisjärjestelyjen myöntämisestä kokelaan ja lukion yhdessä tekemän sähköisen hakemuksen perusteella.

Vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta

Vieraskieliselle kokelaalle, jolla on puutteita opetuskielen hallinnassa, voi Ylioppilastutkintolautakunta hakemuksesta myöntää erityisjärjestelynä kaksi tuntia lisäaikaa muissa kuin vieraan kielen kokeissa.

Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään

- **kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja**
- **syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.**

Kokelas ja lukio yhdessä täyttävät sähköisen erityisjärjestelyhakemuksen Ylioppilastutkintolautakunnalle. Hakemuksesta tulee ilmetä väestörekisteriin merkitty äidinkieli, kotona käytettävät kielet sekä koulunkäynti, opiskelu tai työskentely suomeksi tai ruotsiksi.

Hakemukseen liitetään kahden opettajan arvio vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellisen hallinnan vaikutuksesta opintomenestykseen. Opettajista toinen on äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja tai suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opettaja. Toinen opettaja on reaaliaineen opettaja.

Kokelaan kielitaustastaan saamat pisteet ja kummankin opettajan arviosta saadut pisteet lasketaan yhteen. Jos kokelas saa yhteensä vähintään 20/36 pistettä kriteerien perusteella ja hakemuksesta ilmenee lisäajan tarve, voi Ylioppilastutkintolautakunta myöntää kokelaalle lisäaikaa.

Erityisen vaikea elämäntilanne

Jotta erityisen vaikean elämäntilanne voidaan ottaa ylioppilastutkinnossa huomioon, tulee kokelaan hankkia asiaa koskeva lausunto. Lausunnon voi antaa kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri. Erityisen vaikeasta elämäntilanteesta kärsivälle kokelaalle voidaan myöntää erityisjärjestelyjä ylioppilastutkinnon suorittamista varten. Kokelas ja lukio yhdessä täyttävät sähköisen erityisjärjestelyhakemuksen Ylioppilastutkintolautakunnalle.

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen arvostelussa

Ensisijainen tapa ottaa koesuoritusta heikentävä syy huomioon ylioppilastutkinnossa on myöntää erityisjärjestelyjä koetilanteeseen. Mikäli erityisjärjestelyjen ei voida katsoa olevan riittäviä turvaa-

maan kokelaan edellytykset suorittaa koe yhtäläisesti muihin kokelaisiin nähden, voi Ylioppilastutkintolautakunta ottaa tämän arvostelussaan huomioon. **Pistekorotus kohdistuu ainoastaan kokeeseen, josta arvosana olisi hylätty.**

Vilppi

Mikäli kokelas syyllistyy vilpilliseen menettelyyn, vilpin yritykseen, häiritsee koetilaisuutta tai rikkoo järjestystä koetilaisuudessa katostaan hänen koesuorituksensa hylätyksi.

Tarkistuspyynnöt

Kun ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat valmistuneet, tulokset siirretään Wilmaan. Saat tuloksesi ja arvostellut koesuorituksesi nähtäväksi myös Oma Opintopolku- palvelussa. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Opetushallituksen Oma Opintopolku -palvelussa. Lisätietoja tutkintotulosten ja koesuoritusten katsomisesta on lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa [Tarkistuspyynnöt Ylioppilastutkinto](#)

Jos kokelas epäilee, että tulokset ovat virheellisiä, on otettava yhteyttä opettajaan ja rehtoriin asian selvittämiseksi.

Nimitietojen julkaiseminen

Ylioppilastutkintolautakunnalla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi mm. tiedotusvälineille sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu. Mikäli kokelas ei halua nimeään julkaitavaksi, on kokelaan pyydettävä hyvissä ajoin kirjallisesti Ylioppilastutkintolautakuntaa poistamaan nimi listasta. Tällöin tulee ottaa yhteyttä asiasta koulusihteeriin. Kevään tutkinnon osalta on tehtävä ilmoitus huhtikuun loppuun mennessä ja syksyllä lokakuun loppuun mennessä.

Lukio julkaisee niiden opiskelijoiden nimet, jotka ovat antaneet julkaisuluvan yo-ilmoittautumislomakkeessa. Tieto löytyy Wilman lomakkeesta: Ylioppilastutkintoon ilmoittautuminen.

Jos kokelaalta puuttuu kurssisuorituksia, hän ei ole ylioppilas eikä hänen nimeään mainita listassa.

Oikaisuvaatimus

Jos epäilee, että arvostelussa on tapahtunut virhe, voi vaatia Ylioppilastutkintolautakunnalta asiaan oikaisua. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun on ollut mahdollisuus saada arvosteltu koesuoritus nähtäväksesi. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas itse tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja. [Oikaisuvaatimus | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Oikaisuvaatimuksen tekeminen maksaa 50 euroa. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä vain yhdestä kokeesta samalla hakemuksella. Mikäli kokelas haluaa vaatia oikaisua useaan kokeeseen, tulee jokaisesta tehdä erillinen oikaisuvaatimus. Maksu maksetaan sähköisessä asiointipalvelussa oikaisuvaatimuksen lähettämisen yhteydessä. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä muuttuu oikaisuvaatimuksen johdosta.

Rehtoreilta ja koulusihteeriltä saa asiaan liittyen lisätietoja.

Syksyn 2023 YO-kirjoitukset

[Syksyn 2023 koepäivät](#)

Info syksyn 2023 ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumisesta on pidetty Teamsissä ke 26.4.2023.

Syksyn 2023 ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen päättyy pe 19.5. klo 12.00 Wilmassa. Syksyn 2023 ylioppilaskokeisiin ilmoittautuneet kokelaat tarkistavat ja allekirjoittavat Ilmoittautumislomakkeensa ryhmänohjauksessa ti 23.5. klo 9.45.

YO-info kevään käytännön järjestelyistä pidetään 6.9. 2023.

Annettuja päivämääriä on ehdottomasti noudatettava. Ilmoittautuminen on aina sitova eikä sitä voida mitätöidä kuin ainoastaan perustellusta syystä (esim. sairaus tutkinnon aikana, palveluksen este asevelvolliselle). Ilmoittauduttaessa tehtyjä valintoja yksittäisen kokeen pakollisuudesta tai ylimääräisyydestä tai kokeen tasosta ei voi jälkikäteen muuttaa.

Syksyn ylioppilaskirjoitusten tulokset

Ylioppilastutkintolautakunta julkaisee syksyn 2023 tulokset 9.11.2023 klo 9.00. Tulokset ovat luettavissa Wilmasta aamupäivän aikana.

Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi [Oma Opintopolku](#) verkkopalvelussa 10.11.2023. Samalla suoritukset tulevat nähtäville opettajille arvostelupalvelussa.

Sähköinen ylioppilastutkinto

Kaikki kokeet suoritetaan digitaalisesti. Kokelaan tulee tutustua hyvissä ajoin digitaalisten ylioppilaskokeiden suorittamiseen. [Koekohtaiset määräykset ja ohjeet Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Kokelaan tulee valita koetilanteessa koejärjestelmästä se koe, johon on ilmoittautunut sekä valita oikea kieliversio kokeesta. **Jos tekee väärän kokeen, koesuoritus hylätään.**

Kokelaalle:

- [Tietokoneen käynnistys muistitikulta | Abitti](#)
- [Koeympäristön ohjeet / Provmiljöns instruktioner \(abitti.fi\)](#)
- Kokeen vastauskentässä käytössä oleva kaavaeditori <https://math-demo.abitti.fi/>
- [Uusia ominaisuuksia koejärjestelmän koenäkömään | Ylioppilastutkintolautakunta](#)
- [Uusia ominaisuuksia koenäkömään | Abitti](#)
- [Tuleeko sinusta ylioppilas? \(ylioppilastutkinto.fi\)](#)

Kokelaan on noudatettava lautakunnan määräyksiä. Matkapuhelimen ja muiden elektronisten laitteiden (kuten älykellojen ja – sormusten ym.) tuominen koetiloihin on kielletty.

Langattomien laitteiden (esimerkiksi Bluetooth-kuulokkeet, langattomat hiiret jne.) käyttö on myös kielletty.

Vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa, että kaikki kokeet hylätään kyseisellä tutkintokerralla eikä ole mahdollisesti ilmoittautua seuraavaan tutkintokertaan.

Oma kannettava lukio-opintoihin sekä ylioppilaskirjoituksia varten

Oppivelvolliset tekevät ylioppilaskokeet lukiokoulutuksen antamalla koneella (sekä laturilla, langallisilla hiirellä ja kuulokkeella). Ei-oppivelvolliset (20 J-ryhmäläiset sekä ylioppilaaksi valmistuneet korottajat) tekevät ylioppilaskokeet omalla tietokoneellaan, langallisilla kuulokkeilla ja langallisella hiirellä sekä laturilla).

Kokelaan tulee varmistaa hyvissä ajoin ennen koepäivää, että kirjoituksissa käytettävä tietokone on sopiva sähköisen yo-kokeen tekemiseen. Kokelaan tulee osata käynnistää tietokone USB-muistitikulta.

Omaa Abittitikkua ei saa tuoda koetilaisuuteen. Kokelaan tulee varmistaa, että tietokoneessasi on paikka Ethernet-kaapelille ([kuva RJ45-verkkoportista](#)). Mikäli kokelaalla ei ole liitintää verkkojohdolle, tulee hänen hankkia tietokoneeseesi USB-verkkosovitin ([esim. 1](#), [esim. 2](#), [esim. 3](#)). [Liite 2 - Kokelaan tietokonetta koskevat ohjeet \(ylioppilastutkinto.fi\)](#)

Mikäli sairastut, on asiasta ilmoitettava mahdollisimman nopeasti koulusihteerille (040 687 1385), rehtorille (044 907 5136) tai apulaisrehtorille (044 907 4402).

Mikäli et aio saapua yo-kirjoituksiin, on tästä ilmoitettava **hyvissä ajoin** koulusihteerille (maisalehvanen@edu.turku.fi / 0406871385 tekstiviesti / Wilma-viesti). Maksu on kuitenkin maksettava tässäkin tapauksessa. Viimeksi mainittu koskee niitä opiskelijoita, jotka eivät kuulu oppivelvollisuuden piiriin sekä niitä oppivelvollisia, jotka ovat hyväksytyt kokeen korottajia.

Muuta tiedotettavaa

- Kokelasnumero löytyy Wilmasta.
- **Ylioppilaaksi valmistuvien lukion oppimäärä on oltava suoritettuna syksyn osalta loppuun loppuun ja kevään osalta huhtikuun loppuun mennessä.**
- alustava opettajan arviointi on nähtävissä Wilmassa.